

האשה רבה פרק עשירי

יבמות

צד

עני משפט
גון מצוה

ב"ח א מיי"י פ"ג מה"ל
יבום הלכה ה סג
עש"ן לא טו"ש א"ש"ט סי'
קמ טע"ף ג :

ג"כ ב מיי"י פ"י מהלכות
גירושין ה"א ח סג
לא"ין ק"ג טו"ש"ט ס"ט
ס"ט"ו א טע"ף א וימ"ן
ק טע"ף ג :

ג מיי"י פ"י מהלכות
גירושין הלכה ס סג
ט טו"ש"ט ס"ט ס"ט
טו טע"ף כו :

תוספות ושינוים

ד"ס לה מ"ג [נכמ"כ
כח"ס] : לאיסור כח
התרה לאיסור וכו' פ"ה
לאיסור אשת איש ולי'
ד"כ פ"ו"ל לאיסור מוס
ועוד דעל זה אלו דנין
לומר א"כ ד"ל כ"ן
באיסור אשת איש לא
מהימנא כח"ס מ"ס
דמס"כ ל"ה וי"ל
ללאיסור כ"ר ה"ט
להמירה ל"כ [נכמ"כ]
כח"ס ד"ס [לאיסור] :

תוספות חד' מקמאי

בה רבנן הכא נמי לא
שקרי" א"ל רב ששת
תנינהו אמרו לה מת
בעלה ואח"כ מת בנה
ושאת ואחר כך א"ל
חלף הדברים תצא
והולד פסור מראשון
ומאחרון ה"ד אלימא
תרי ותי מ"י הוית
דמפתח אבני פסור אחני
ועוד פסור (פס"ק) [וראי]
פסור (וראי) [פס"ק] [וראי]
וב"ל"ת לאקדמא מקדמי
סיפא והלך ראשון פסור
והאחרון אבני פסור
מכלל ש"ס דדוקא קתני
[אלא] לאו כח"ס ושפט
דאית בתרי ו ב ת ר י
ואכחשינהו דא לאו הכי
מסופן לא לעולם תרי
ותרי ובעדי הוההקדמי'
לן לרב ששת דדוקא
תהני' בעידי ההכשה
לפתי ל"מ פ"ט א
ב"ה ור"ה אה"ב פ"ט
בינו ל"ב ג"ה ארינן
דאפילו אידי מרשנא
התנן התם א"א ש ה
ש"ל כ"ה היא ובעלה
ובנה לפ"ה ו ב א ת
ואסרה מת בעלה ואחר
ד"כ בנה נאמתי וי"ן
ל"מ א מתי' כגון
שהעידו עדים שמת
הבעל והבן ולא ידעו'
ודי סייחיה מת ראשון
ובנה"כ כשאמרה האשה
לרב בעלה ואח"כ בנה
נאמתי אבל היבא דלא
פמעו ב"ס ת ת ה"ל
והבעל לעולם איפא לך
דלא ס"ה ב"א לחכי
פשמ"ר בששת מפתחי'
וקתני ס"פ א דוס"י
דרישא דא"ל מת בעליך
מת התם אפילו בר"ל
פמעו במיתא הבעל
לכל עד אחד נ"א א
דסיפא נמי עד אחד
נאמן ועוד דבהאי בא"ב
נמי קתני רישא דא"ל
מת בעלה ואח"כ בנה
ונאמתי דוס"י דסיפא
דא"ל מת בנה ואח"כ
בעלה וכי הכי דסיפא
בעלה וכו' נאמתי לומר
מ"ה

דסניא ליה ליבם והולד ממזר כ"ר"ע : כעדי הומה : שהאחרונים
היוזמו את הראשונים ולארו עמם הייתם דרמנא הימניהו כדכתיב
ודרשו השופטים היבם והגה עד שקר (דברים ט) ומוקמין ליה
בעמנו הייתם במסכת מכות (דף טז) : שאכנסם לניסיה : ואינסבא
לבעלה : סיפא דקתני פ"ו : הא עד תורה אור
אחד מהימן צתמיה מי מתימן עד
אחד לומר מתה אשך לישא אחותה :
אלא : לא תידוק מיניה הא עד אחד
מהימן הדיא גופה אינטרדיך לאשמועי'
דלא מהימנא וליבא דר"ע אינטרדיך
דסד"א הו"ל ואמר ר"ע יש ממזר
מיבמה לזוק חיישא אקלולא וכי
אמרה מת יבמי תנשא קמ"ל דלא
מהימנא משום דזמני דסניא ליה
וכדלמין אבל גבי בעלה לא אמרי'
סניא ליה ואית דגרס קמ"ל דלאקלולא
דיתה חיישא כגון מת בעלי דאי אחי
בעלה אמרינן תלא מזה ומהו וכל
קלולא דמתנינן בה הלך מהימנא
אקלולא דזרעה כגון מת יבמה דאי
נמי משקרא לא ממקלולא אלא זרעה
ואפילו ר"ע לא חיישא ולא כהירא לי
דהא לר"ע היא גופה ממקלולא בכל
קלולא דמתני' כדחנן במסכת גיטין
(דף פ) ולעיל בשמעתין מייסדין לה
בתיובתא הכונס את יבמתו והלכה
זרעה ויבס כ"ו תלא מזה ומהו וכל
הדרכים האלו הם ואוקמנא כ"ר"ע
אלמא ציבמה לזוק נמי אית כל
הני קלולא ועוד אי איהי לא ממקלולא
למה לי למיתנייה כלל הא מסיפא
שמעינן דלאקלולא דזרעה לא חיישא
דקתני אינה נאמנת לומר מתה
אחותי שאכנסם לניסיה והני דר"ע
הכל ממזרים נינהו וקתני דלא מהימנא
וכ"ש מת יבמי דחייבי לאוין בעלמא
נינהו אלא הא אינטרדיך לאשמועינן
דלע"ג דלחיי ממקלולא דתלא מבעלה
ומיבם לא מהימנא משום דזמני
דסניא ליה : לאיסור כ"ר"ע : לומר מת
בעליך הגשאי : לא נתגרשה אלא
מאיסא : כגון שכבד לה גט ואמר לה
הרי את מגורשת ממני וזו את מותרת
לכל אדם שלא נתגרשה וזו נאמתי אלא
מאיסא נפרדה : פסולא לנכונה : אם
מת וכוותיה לנישא : ה"ג והיינו ריח
הגט פוסל בכהונה : מתני'
מוסרס לומר לו : דקדושי שניה אינן
כלום וכתי היא כנות ואמר בגמ'
(לקמן נה) : אותה שכיתתה אסרתה
ואין שכיתת אחותה אסרתה :
ומותר

כי שמעה נמי דמת בן סמכה עילוה ומיקלולא ופילו מהימן כאן עד בהק תרתי צעיי אחי אכ"ל למיבעי לקמן עד אחד בסקטטה ועד
אחד במלמחא דליכא למימר דהכל דייקא טפי מהתם והתם נמי הכי צעיי אי עיקר טעמא משום דייקא ובעינן דייקא רבה או עיקר
טעמא משום דעבידא לאיגלווי וזהו סמיכין דייקא וזו"א כי הנהו :

ולמעמיד

סיפא דקתני אין האיש נאמן כו' : וח"ת ל"ל למידק מסיפא מגופה הוה ליה לאקשויי היאך עד אחד נאמן לומר מתה אחותה
שתכנס לניסיה דמאי עיגונא שייך התם דאי לא מינסבא להאי מינסבא לאחרינא ואמר ר"י דהוי מזי לרחווי גבי אשה שייך
לומר עיגונא אפילו כפי האי גוונא דשמא לא תמנא אדם שיטאנה אבל מתה אשמו שיטא אחותה התם לא חויתא דעבידא לאינסובי ליה דהא
משום גברא קאתי האי עד כדמשמע לישנא וח"ת מ"מ יכול לדיקדק דע"ל לא מהימן עד אחד במתה אחותה שתכנס לניסיה ואפילו שייך בה
עיגונא דהא לא דייקא הכא כיון דליכא חומר בסופה ולפי מה שפירשתי לעיל (דף טז : ד"ה עד) דכ"ש מורגלות לדקדק ניחא :

לרבי

עקיבא אינטרדיך : לרבען לא אינטרדיך אע"ג דהוי ממזר מדרבנן כדפי' לעיל (דף טז : ד"ה אכל) : ר"י אסור' כרת התרת : פ"ר"י דעד
אחד נאמן לומר מת בעלה שפתייבם ולא אמר דלא דייקא משום דמרחמיה ליה לאיסור ולאו לא כ"ש דלא אמרינן משום דסניא ליה
לא דייקא אבל מה שפירשם ביוגטוס לאיסור כרת מה בעליך תנשא ליה לר"י דהתם ליכא טעמא למימר דלא תידוק כי
הכא דסניא ליה : היא עלמה תוכיח : דנאמנת לומר דתשיבם אע"ג דמרחמא ליה ואינה נאמנת לומר מת יבמי משום דסניא ליה :

(*) ע"י גרש"ס כאן סי' ד' .

קדושו י"ו
לקמן קיה :

הכל ממזרים נינהו וקתני דלא מהימנא
וכ"ש מת יבמי דחייבי לאוין בעלמא
נינהו אלא הא אינטרדיך לאשמועינן
דלע"ג דלחיי ממקלולא דתלא מבעלה
ומיבם לא מהימנא משום דזמני
דסניא ליה : לאיסור כ"ר"ע : לומר מת
בעליך הגשאי : לא נתגרשה אלא
מאיסא : כגון שכבד לה גט ואמר לה
הרי את מגורשת ממני וזו את מותרת
לכל אדם שלא נתגרשה וזו נאמתי אלא
מאיסא נפרדה : פסולא לנכונה : אם
מת וכוותיה לנישא : ה"ג והיינו ריח
הגט פוסל בכהונה : מתני'
מוסרס לומר לו : דקדושי שניה אינן
כלום וכתי היא כנות ואמר בגמ'
(לקמן נה) : אותה שכיתתה אסרתה
ואין שכיתת אחותה אסרתה :
ומותר

סי' אין י"ו

לעיל מה' [לקמן ק"ה] :

[ג"ר"ף וכו"א אסר"ב]

לעיל כ"ג גיטין פ"ג :

הגהות הב"ח

(ה) נ"ס חיישא אקלולא
דייקא קמ"ל כג"ל ויבס
דזרעה נמתי' (כ) תוס'
ד"ה כי מיבעי וד"ס כי
מיבעי לך למשני יבמה
הדיא :

הגהות הב"ח

דתיבמה מרשנא בכל ענין א"י
ב"ח א מיי"י פ"ג מה"ל
יבום הלכה ה סג
עש"ן לא טו"ש א"ש"ט סי'
קמ טע"ף ג :

ג"כ ב מיי"י פ"י מהלכות
גירושין ה"א ח סג
לא"ין ק"ג טו"ש"ט ס"ט
ס"ט"ו א טע"ף א וימ"ן
ק טע"ף ג :

ג מיי"י פ"י מהלכות
גירושין הלכה ס סג
ט טו"ש"ט ס"ט ס"ט
טו טע"ף כו :

ד"ס לה מ"ג [נכמ"כ
כח"ס] : לאיסור כח
התרה לאיסור וכו' פ"ה
לאיסור אשת איש ולי'
ד"כ פ"ו"ל לאיסור מוס
ועוד דעל זה אלו דנין
לומר א"כ ד"ל כ"ן
באיסור אשת איש לא
מהימנא כח"ס מ"ס
דמס"כ ל"ה וי"ל
ללאיסור כ"ר ה"ט
להמירה ל"כ [נכמ"כ]
כח"ס ד"ס [לאיסור] :

בה רבנן הכא נמי לא
שקרי" א"ל רב ששת
תנינהו אמרו לה מת
בעלה ואח"כ מת בנה
ושאת ואחר כך א"ל
חלף הדברים תצא
והולד פסור מראשון
ומאחרון ה"ד אלימא
תרי ותי מ"י הוית
דמפתח אבני פסור אחני
ועוד פסור (פס"ק) [וראי]
פסור (וראי) [פס"ק] [וראי]
וב"ל"ת לאקדמא מקדמי
סיפא והלך ראשון פסור
והאחרון אבני פסור
מכלל ש"ס דדוקא קתני
[אלא] לאו כח"ס ושפט
דאית בתרי ו ב ת ר י
ואכחשינהו דא לאו הכי
מסופן לא לעולם תרי
ותרי ובעדי הוההקדמי'
לן לרב ששת דדוקא
תהני' בעידי ההכשה
לפתי ל"מ פ"ט א
ב"ה ור"ה אה"ב פ"ט
בינו ל"ב ג"ה ארינן
דאפילו אידי מרשנא
התנן התם א"א ש ה
ש"ל כ"ה היא ובעלה
ובנה לפ"ה ו ב א ת
ואסרה מת בעלה ואחר
ד"כ בנה נאמתי וי"ן
ל"מ א מתי' כגון
שהעידו עדים שמת
הבעל והבן ולא ידעו'
ודי סייחיה מת ראשון
ובנה"כ כשאמרה האשה
לרב בעלה ואח"כ בנה
נאמתי אבל היבא דלא
פמעו ב"ס ת ת ה"ל
והבעל לעולם איפא לך
דלא ס"ה ב"א לחכי
פשמ"ר בששת מפתחי'
וקתני ס"פ א דוס"י
דרישא דא"ל מת בעליך
מת התם אפילו בר"ל
פמעו במיתא הבעל
לכל עד אחד נ"א א
דסיפא נמי עד אחד
נאמן ועוד דבהאי בא"ב
נמי קתני רישא דא"ל
מת בעלה ואח"כ בנה
ונאמתי דוס"י דסיפא
דא"ל מת בנה ואח"כ
בעלה וכי הכי דסיפא
בעלה וכו' נאמתי לומר
מ"ה

דתיבמה מרשנא בכל ענין א"י
ב"ח א מיי"י פ"ג מה"ל
יבום הלכה ה סג
עש"ן לא טו"ש א"ש"ט סי'
קמ טע"ף ג :

ג"כ ב מיי"י פ"י מהלכות
גירושין ה"א ח סג
לא"ין ק"ג טו"ש"ט ס"ט
ס"ט"ו א טע"ף א וימ"ן
ק טע"ף ג :

ג מיי"י פ"י מהלכות
גירושין הלכה ס סג
ט טו"ש"ט ס"ט ס"ט
טו טע"ף כו :

ד"ס לה מ"ג [נכמ"כ
כח"ס] : לאיסור כח
התרה לאיסור וכו' פ"ה
לאיסור אשת איש ולי'
ד"כ פ"ו"ל לאיסור מוס
ועוד דעל זה אלו דנין
לומר א"כ ד"ל כ"ן
באיסור אשת איש לא
מהימנא כח"ס מ"ס
דמס"כ ל"ה וי"ל
ללאיסור כ"ר ה"ט
להמירה ל"כ [נכמ"כ]
כח"ס ד"ס [לאיסור] :

בה רבנן הכא נמי לא
שקרי" א"ל רב ששת
תנינהו אמרו לה מת
בעלה ואח"כ מת בנה
ושאת ואחר כך א"ל
חלף הדברים תצא
והולד פסור מראשון
ומאחרון ה"ד אלימא
תרי ותי מ"י הוית
דמפתח אבני פסור אחני
ועוד פסור (פס"ק) [וראי]
פסור (וראי) [פס"ק] [וראי]
וב"ל"ת לאקדמא מקדמי
סיפא והלך ראשון פסור
והאחרון אבני פסור
מכלל ש"ס דדוקא קתני
[אלא] לאו כח"ס ושפט
דאית בתרי ו ב ת ר י
ואכחשינהו דא לאו הכי
מסופן לא לעולם תרי
ותרי ובעדי הוההקדמי'
לן לרב ששת דדוקא
תהני' בעידי ההכשה
לפתי ל"מ פ"ט א
ב"ה ור"ה אה"ב פ"ט
בינו ל"ב ג"ה ארינן
דאפילו אידי מרשנא
התנן התם א"א ש ה
ש"ל כ"ה היא ובעלה
ובנה לפ"ה ו ב א ת
ואסרה מת בעלה ואחר
ד"כ בנה נאמתי וי"ן
ל"מ א מתי' כגון
שהעידו עדים שמת
הבעל והבן ולא ידעו'
ודי סייחיה מת ראשון
ובנה"כ כשאמרה האשה
לרב בעלה ואח"כ בנה
נאמתי אבל היבא דלא
פמעו ב"ס ת ת ה"ל
והבעל לעולם איפא לך
דלא ס"ה ב"א לחכי
פשמ"ר בששת מפתחי'
וקתני ס"פ א דוס"י
דרישא דא"ל מת בעליך
מת התם אפילו בר"ל
פמעו במיתא הבעל
לכל עד אחד נ"א א
דסיפא נמי עד אחד
נאמן ועוד דבהאי בא"ב
נמי קתני רישא דא"ל
מת בעלה ואח"כ בנה
ונאמתי דוס"י דסיפא
דא"ל מת בנה ואח"כ
בעלה וכי הכי דסיפא
בעלה וכו' נאמתי לומר
מ"ה

דתיבמה מרשנא בכל ענין א"י
ב"ח א מיי"י פ"ג מה"ל
יבום הלכה ה סג
עש"ן לא טו"ש א"ש"ט סי'
קמ טע"ף ג :

ג"כ ב מיי"י פ"י מהלכות
גירושין ה"א ח סג
לא"ין ק"ג טו"ש"ט ס"ט
ס"ט"ו א טע"ף א וימ"ן
ק טע"ף ג :

ג מיי"י פ"י מהלכות
גירושין הלכה ס סג
ט טו"ש"ט ס"ט ס"ט
טו טע"ף כו :

ד"ס לה מ"ג [נכמ"כ
כח"ס] : לאיסור כח
התרה לאיסור וכו' פ"ה
לאיסור אשת איש ולי'
ד"כ פ"ו"ל לאיסור מוס
ועוד דעל זה אלו דנין
לומר א"כ ד"ל כ"ן
באיסור אשת איש לא
מהימנא כח"ס מ"ס
דמס"כ ל"ה וי"ל
ללאיסור כ"ר ה"ט
להמירה ל"כ [נכמ"כ]
כח"ס ד"ס [לאיסור] :

בה רבנן הכא נמי לא
שקרי" א"ל רב ששת
תנינהו אמרו לה מת
בעלה ואח"כ מת בנה
ושאת ואחר כך א"ל
חלף הדברים תצא
והולד פסור מראשון
ומאחרון ה"ד אלימא
תרי ותי מ"י הוית
דמפתח אבני פסור אחני
ועוד פסור (פס"ק) [וראי]
פסור (וראי) [פס"ק] [וראי]
וב"ל"ת לאקדמא מקדמי
סיפא והלך ראשון פסור
והאחרון אבני פסור
מכלל ש"ס דדוקא קתני
[אלא] לאו כח"ס ושפט
דאית בתרי ו ב ת ר י
ואכחשינהו דא לאו הכי
מסופן לא לעולם תרי
ותרי ובעדי הוההקדמי'
לן לרב ששת דדוקא
תהני' בעידי ההכשה
לפתי ל"מ פ"ט א
ב"ה ור"ה אה"ב פ"ט
בינו ל"ב ג"ה ארינן
דאפילו אידי מרשנא
התנן התם א"א ש ה
ש"ל כ"ה היא ובעלה
ובנה לפ"ה ו ב א ת
ואסרה מת בעלה ואחר
ד"כ בנה נאמתי וי"ן
ל"מ א מתי' כגון
שהעידו עדים שמת
הבעל והבן ולא ידעו'
ודי סייחיה מת ראשון
ובנה"כ כשאמרה האשה
לרב בעלה ואח"כ בנה
נאמתי אבל היבא דלא
פמעו ב"ס ת ת ה"ל
והבעל לעולם איפא לך
דלא ס"ה ב"א לחכי
פשמ"ר בששת מפתחי'
וקתני ס"פ א דוס"י
דרישא דא"ל מת בעליך
מת התם אפילו בר"ל
פמעו במיתא הבעל
לכל עד אחד נ"א א
דסיפא נמי עד אחד
נאמן ועוד דבהאי בא"ב
נמי קתני רישא דא"ל
מת בעלה ואח"כ בנה
ונאמתי דוס"י דסיפא
דא"ל מת בנה ואח"כ
בעלה וכי הכי דסיפא
בעלה וכו' נאמתי לומר
מ"ה

דתיבמה מרשנא בכל ענין א"י
ב"ח א מיי"י פ"ג מה"ל
יבום הלכה ה סג
עש"ן לא טו"ש א"ש"ט סי'
קמ טע"ף ג :

ג"כ ב מיי"י פ"י מהלכות
גירושין ה"א ח סג
לא"ין ק"ג טו"ש"ט ס"ט
ס"ט"ו א טע"ף א וימ"ן
ק טע"ף ג :

ג מיי"י פ"י מהלכות
גירושין הלכה ס סג
ט טו"ש"ט ס"ט ס"ט
טו טע"ף כו :

ד"ס לה מ"ג [נכמ"כ
כח"ס] : לאיסור כח
התרה לאיסור וכו' פ"ה
לאיסור אשת איש ולי'
ד"כ פ"ו"ל לאיסור מוס
ועוד דעל זה אלו דנין
לומר א"כ ד"ל כ"ן
באיסור אשת איש לא
מהימנא כח"ס מ"ס
דמס"כ ל"ה וי"ל
ללאיסור כ"ר ה"ט
להמירה ל"כ [נכמ"כ]
כח"ס ד"ס [לאיסור] :

בה רבנן הכא נמי לא
שקרי" א"ל רב ששת
תנינהו אמרו לה מת
בעלה ואח"כ מת בנה
ושאת ואחר כך א"ל
חלף הדברים תצא
והולד פסור מראשון
ומאחרון ה"ד אלימא
תרי ותי מ"י הוית
דמפתח אבני פסור אחני
ועוד פסור (פס"ק) [וראי]
פסור (וראי) [פס"ק] [וראי]
וב"ל"ת לאקדמא מקדמי
סיפא והלך ראשון פסור
והאחרון אבני פסור
מכלל ש"ס דדוקא קתני
[אלא] לאו כח"ס ושפט
דאית בתרי ו ב ת ר י
ואכחשינהו דא לאו הכי
מסופן לא לעולם תרי
ותרי ובעדי הוההקדמי'
לן לרב ששת דדוקא
תהני' בעידי ההכשה
לפתי ל"מ פ"ט א
ב"ה ור"ה אה"ב פ"ט
בינו ל"ב ג"ה ארינן
דאפילו אידי מרשנא
התנן התם א"א ש ה
ש"ל כ"ה היא ובעלה
ובנה לפ"ה ו ב א ת
ואסרה מת בעלה ואחר
ד"כ בנה נאמתי וי"ן
ל"מ א מתי' כגון
שהעידו עדים שמת
הבעל והבן ולא ידעו'
ודי סייחיה מת ראשון
ובנה"כ כשאמרה האשה
לרב בעלה ואח"כ בנה
נאמתי אבל היבא דלא
פמעו ב"ס ת ת ה"ל
והבעל לעולם איפא לך
דלא ס"ה ב"א לחכי
פשמ"ר בששת מפתחי'
וקתני ס"פ א דוס"י
דרישא דא"ל מת בעליך
מת התם אפילו בר"ל
פמעו במיתא הבעל
לכל עד אחד נ"א א
דסיפא נמי עד אחד
נאמן ועוד דבהאי בא"ב
נמי קתני רישא דא"ל
מת בעלה ואח"כ בנה
ונאמתי דוס"י דסיפא
דא"ל מת בנה ואח"כ
בעלה וכי הכי דסיפא
בעלה וכו' נאמתי לומר
מ"ה

דתיבמה מרשנא בכל ענין א"י
ב"ח א מיי"י פ"ג מה"ל
יבום הלכה ה סג
עש"ן לא טו"ש א"ש"ט סי'
קמ טע"ף ג :

ג"כ ב מיי"י פ"י מהלכות
גירושין ה"א ח סג
לא"ין ק"ג טו"ש"ט ס"ט
ס"ט"ו א טע"ף א וימ"ן
ק טע"ף ג :

ג מיי"י פ"י מהלכות
גירושין הלכה ס סג
ט טו"ש"ט ס"ט ס"ט
טו טע"ף כו :

